

**QORTI TAL-MAGISTRATI
(GHAWDEX) GURISDIZZJONI SUPERJURI**

**MAGISTRAT DR.
PAUL COPPINI**

Seduta tad-9 ta' Ottubru, 2009

Citazzjoni Numru. 116/2004

Peter Muscat u bintu Francielle Muscat.

VS

Tasika Auto Limited

Il-Qorti,

Rat iċ-citazzjoni li permezz tagħha l-atturi, wara li ppremettew :

Illi fis-sitta (6) ta' Mejju tas-sena elfejn u tlieta (2003) l-attiċi Francielle Muscat għamlet ftehim ta' kompravendita ma' Carmel Camilleri għan-nom tas-soċjeta' konvenuta Tasika Auto Limited, li kopja tiegħu qed tiġi annessa bħala Dokument 'A' u illi permezz tiegħu kellu jsir l-bejgħ ta' vettura tal-marka Opel Astra bil-prezz ta' sebat elef, disa' mija u ħmistax-il lira maltin (LM7915);

Kopja Informali ta' Sentenza

Illi sussegwentament mal-iffirmar tal-istess ftehim l-attur Peter Muscat ħallas is-somma ta' elf lira Maltin (Lm1000) lis-soċjeta' konvenuta bħala depożitu għall-akkwist tal-istess vettura u dan għan-nom ta' bintu Francielle Muscat;

Illi l-atturi għamlu dan id-depożitu biss wara li ġew assigurati minn Carmel Camilledri għan-nom tas-soċjeta' konvenuta illi din il-vettura kellha tkun fil-pussess tagħhom fi żmien erbat ijiem mill-iffirmar tal-ftehim stante illi l-istess Carmel Camilleri assigurahom li kien ivverifika ma' l-aġent f'Malta u rriżulta li l-karrozza tal-marka u kulur li riedu l-atturi kienet tinsab Malta u huwa kellu biss iġibha minn Malta għal Għawdex;

Illi meta għalqu l-erbat'ijiem u eżattament fi tmiem il-ġimgħa l-attur Peter Muscat mar biex jiġbor il-vettura f'isem bintu Francielle Muscat iżda Carmel Camilleri għan-nom tas-soċjeta' konvenuta talbu biex imur it-tnejn ta' wara għaliex din kienet għadha mhix lesta;

Illi fil-ġurnata miftehma l-attur Peter Muscat reġa' mar biex jiġbor il-vettura iżda Carmel Camilleri għal darba oħra talbu biex imur l-erbgħa ta' wara;

Illi f'dik l-okkażżjoni l-atturi ma aċċettawx li s-soċjeta' attriċi ma tikkonsenjx il-vettura fiż-żmien miftiehem u għalhekk f'dik l-okkażżjoni infurmaw lir-rappreżentanti tagħha li kienu qed jitolbu lura d-depożitu stante li l-istess soċjeta' konvenuta ma żammitx l-obbligazzjoni tagħha illi tikkonsenja l-vettura fi żmien erbat'ijiem;

Illi minkejja li interpellata diversi drabi sabiex tirrifondi lura lill-atturi d-depożitu mħallas minnhom is-soċjeta' konvenuta dejjem baqgħet inadempjenti.

Talbu lis-soċjeta' konvenuta tgħid għaliex m'għandhiex din il-Qorti:

1. Tiddikjara illi s-soċjeta' konvenuta Tasika Auto Limited naqset illi tikkonsenja l-vettura tal-marka Opel lill-atturi fiż-żmien miftiehem u konsegwentament tiddikjara l-ftehim ta' kompravendita bħala xolt;

2. konsegwentement tikkundanna lis-soċjeta' konvenuta sabiex tirrifondi lill-atturi s-somma ta' elf lira maltin (LM1000) mħallsa bħala depożitu.

Bl-ispejjeż inklużi dawk tal-ittra interpellatorja kontra s-soċjeta' konvenuta u bl-ingunzjoni għas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni tal-fatti ta' l-atturi maħlufa minn Peter Muscat.

Rat in-nota ta' l-eċċezzjonijiet tas-soċjeta' konvenuta li biha eċċepiet illi:

1. Illi preliminarjament din il-kawża ma tistax tissokta qabel jitħallsu minn l-atturi l-ispejjeż kollha tal-kawża preżentata dwar l-istess mertu iżda quddiem Qorti żbaljata, bin-numru Avviż 90/03 preżentat quddiem it-tribunal għal talbiet żgħar u ta' l-appell fl-istess ismijiet.

2. Illi ukoll fuq lineja preliminari l-attur Peter Muscat ma għandu l-ebda interess ġuridiku li jippromwovi din il-kawża f'ismu, għalhekk il-kawża kwantu proposta minnu għandha tiġi immedjatament riġettata fuq nuqqas ta' interess ġuridiku bl-ispejjeż kontra tiegħu.

3. Illi fil-meritu t-talbiet attriċi huma infondati fid-dritt u fil-fatt u l-kumpanija eċċipjenti dejjem kienet u għadha lesta li tforni l-vettura ordnata.

4. Illi jekk kien hemm xi dewmien jew nuqqas dan kien da parti ta' l-attriċi li damet ferm biex tħallas id-depożitu minnha mitlub.

5. Illi ma jeżistu l-ebda raġunijiet legali għal fejn il-ftehim għandu jiġu dikjarat xolt, dan mhux biss għaliex il-fatti kif dedotti minn l-atturi ma jintitolawx għal dan iżda dan anke ai termini ta' l-istess kuntratt.

6. Illi dak iddikjarat minn l-atturi ma huwiex il-verita'.

Kopja Informali ta' Sentenza

7. Illi għalhekk din il-kawża għandha tiġi miċħuda bl-ispejjeż u l-uniċi drittijiet ta' l-attriċi huma illi tkompli bil-ftehim minnha dedatt mal-kumpanija konvenuta.

Salvi eċċezzjonijiet ulterjuri fid-dritt u fil-fatt.

Rat id-dikjarazzjoni tal-fatti ta' l-istess soċjeta' konvenuta debitament ikkonfermata bil-ġurament ta' Carmel Camilleri.

Rat il-verbal tagħha ta' l-24 ta' Marzu 2009 fejn ħalliet il-kawża għal-lum għas-sentenza.

Rat in-noti ta' l-osservazzjonijiet rispettivi tal-kontendenti.

Ikkunsidrat:

Illi permezz ta' din il-kawża l-atturi qed jitolbu li s-soċjeta' konvenuta tiġi ordnata tirrifondilhom depożitu ta' elf lira maltija (Lm1000) li huma kienu ħallsu in konsiderazzjoni ta' ftehim dwar xiri ta' karozza tal-marka Opel li kellhom jagħmlu mingħandha. Jgħidu li dan qed jagħmluh wara li kienu kkanċellaw l-ordni għax-xiri ta' din il-karozza, peress li allegatament is-soċjeta' konvenuta naqset mill-obbligu tagħha li tikkonsenja l-istess karozza fiż-żmien miftiehem.

Is-soċjeta' konvenuta kkontestat it-talba għal diversi raġunijiet. L-ewwel eċċezzjoni kienet tirrigwarda l-ħlas ta' l-ispejjeż ta' kawża fuq l-istess mertu li kienet saret preċedement fi tribunal li ma kienx kompetenti. Din l-eċċezzjoni pero' ġiet irtirata wara li sar il-ħlas dovut.¹

It-tieni eċċezzjoni tirrigwarda n-nuqqas ta' nteress ġuridiku fl-attur li jippromwovi din il-kawża, billi n-negozju ġuridiku li ta lok għal din il-kawża sar esklussivament ma' bintu l-attriċi Francielle Muscat. Jirriżulta ampjament minn żewġ dokumenti li ġew esebiti minn Carmel Camilleri, direttur tas-soċjeta' konvenuta, flimkien ma' l-affidavit tiegħu ta' l-

---

¹ Ara verbal tal-legali tas-soċjeta' konvenuta tat-3 ta' Gunju 2005 a fol. 21 tal-process .

24 ta' April 2007, u li huma: kopji fotostatiċi ta' : (a) **Sale/Purchase Agreement** datat id-29 ta' April 2003 li fuqu tidher il-firma ta' Francielle Muscat bħala l-"buyer", u dik ta' Peter Muscat bħala "witness";² u (b) **vehicle order form** li ġgib id-data tas-6 ta' Mejju 2003, iffirmata wkoll minn Francielle Muscat bħala l-"buyer" u li fuqha tħallas id-depożitu ta' Lm1000 in kwistjoni,³ li n-negozju ġuridiku dwar il-bejgħ minn naħa u x-xiri minn naħa l-oħra tal-karozza msemmija sar bejn l-attriċi u s-soċjeta' konvenuta. L-attur Peter Muscat qatt ma kien parti f'dan in-negozju, u deher biss bħala xhud ta' waħda mill-iskritturi msemmija. Il-fatt li l-attur jgħid illi l-flus għad-depożitu ħariġhom hu m'għandha tagħmel ebda differenza, għax dan huwa *res inter alios acta* għas-soċjeta' konvenuta, li ma tinħadalx fl-affarijiet interni ta' bejn iż-żewġ atturi. L-attur m'għandu għalhekk ebda *locus standi iudicii* f'din il-kawża, u konsegwentement hemm lok għall-liberazzjoni *ab observantia* tas-soċjeta' konvenuta fil-konfront tiegħu.

Fil-mertu mbagħad, is-soċjeta' konvenuta tikkontendi illi qatt ma kien hemm ebda ftehim dwar data preċiża tal-konsenja u l-istess kuntratti ffirmati mill-attriċi jeskludu l-possibilita' li l-kumpratur jitlob xi rifiżjoni tad-depożitu li jkun tħallas f'każ ta' kancellament ta' l-ordni.

L-atturi ma jagħmlu ebda referenza għall-iskritturi ffirmati mill-attriċi in konnessjoni max-xiri kontemplat. Jinsistu biss fuq dak li tipprovdi l-liġi f'każ ta' nuqqas ta' konsenja ta' l-oġġett mixtri fiż-żmien stipulat fil-ftehim a tenur ta' l-artikolu 1385 tal-Kap. 16 u fl-għażla mogħtija mil-liġi lixxerrej, f'każ ta' dan id-dewmien fil-konsenja, li jew jitlob ix-xoljiment tal-bejgħ jew li jiġi mqiegħed fil-pussess ta' dak l-oġġett. Jikkontendu illi huma għamlu l-ewwel għażla u għalhekk qed jinsistu fuq ix-xoljiment tal-bejgħ u konsegwentement ir-rifiżjoni tad-depożitu imħallas akkont.

---

² Dok. CC1 a fol. 33 .

³ Dok. CC2 a fol. 34 .

Fid-depożizzjoni tagħhom jispjegaw kif oriġinarjament l-intenzjoni kienet illi jixtru Opel sewda, imma peress illi Carmel Camilleri spjegalhom illi l-importaturi ma kellhomx waħda bħalha f'Malta u riedet għalhekk tiġi ordnata minn barra, kellhom jistennew ta' l-inqas sitt xhur. Imma peress illi kien hemm waħda kulur il-fidda fix-*showroom* ta' Malta, seta' jaqdihom f'temp ta' ftit granet biss, u allura aċċettaw li jixtru dik li kienet disponibbli malajr. Madankollu meta marru sabiex jiġbru din il-karozza fil-ġurnata miftehma, Camilleri qallhom li kienet għadha ma waslitx għandu u talabhom jerġgħu jmorru xi ġimgha wara. Meta reġa' wasal iż-żmien konċess u l-karozza xorta waħda kienet għadha ma wasslitx, l-atturi qalulu li kienu ser jikkancelaw l-ordni, u talbu d-depożitu lura imma Camilleri m'aċċettax.

Carmel Camilleri da parti tiegħu ċaħad li qatt kien wiegħed lill-atturi li l-karozza ordnata kienet ser tasal għandu f'xi ġurnata partikolari. Huwa għamel referenza għaž-żewġ skritturi ġia msemmija li ġew iffirmati fl-okkażjoni tal-ftehim dwar ix-xiri ta' din il-karozza u partikolarment għall-*vehicle order form*,⁴ fejn mhux biss ma ġiet indikata ebda data li fiha l-karozza ordnata kellha tiġi konsenjata, imma ġie stipulat speċifikament illi: "*In the event that the Buyer refuses to take delivery of the vehicle and does not take delivery within one month from date on which it is available he shall forfeit to Seller any deposit already made and the agreement shall be deemed to be cancelled for all intents and purposes of Law the seller being free to retain deposit made to dispose for the vehicle in favour of third parties. Delivery is never subject to a fixed date due to unpredictable delayed shipments.*"

Kif sewwa tirrileva s-soċjeta' konvenuta fin-nota ta' l-Osservazzjonijiet tagħha *pacta sunt servanda* u kuntratt huwa liġi bejn il-partijiet. Konsegwentement ma huma normalment ammissibbli ebda provi li jipprovaw jikkontradixxu dak li ġie espressament miftiehem, fil-każ tagħna anke permezz ta' skrittura iffirmata miż-żewġ naħat, ħlief fil-każijiet estremi stabiliti mill-ġurisprudenza. Hekk insibu jiġi spjegat illi:

---

⁴ Dok. CC2 a fol. 34 .

"Ir-regola 'contra scriptum testimonium non scriptum non fertur' li giet osservata b'mod assolut fiż-żmien antik, għe ritenut li għandha tiġi mitigata, billi kull każ għandu jiġi eżaminat skond il-fattispecie tiegħu. Għe ritenut ukoll illi l-istess regola ma hijiex applikabbli f'dawk il-każi fejn l-att miktub jiġi impunjat minħabba simulazzjoni; kif lanqas ma hija applikabbli meta jkun jidher illi l-kontraenti għamlu kuntratt simulat biex jgħattu kuntratt ieħor li realment riedu jagħmlu, u meta l-Qorti tkun persważa li jkun sar żball fil-kuntratt.

Il-prinċipji li jirregolaw din il-materja skond il-ġurisprudenza l-aktar riċenti huma dawn li ġejjin:

1. *Meta l-kontraenti jinkorporaw fi skrittura l-ftehem ta' bejniethom, għandu jiġi preżunt li dak li riedu jiftehmu fuqu niżżluh f'dik l-iskrittura. Għalhekk ma għandux ikun leċitu li wieħed mill-kontraenti jdañħal f'dak il-ftehim klawnsoli oħra li mill-kitba ma jirriżultawx, jekk ma jkunux klawnsoli sekondarji li jkunu qegħdin ifissru jew jiċċaraw il-klawsoli prinċipali.*

2. *Għalkemm huwa veru li provi orali jistgħu jiġu ammessi biex jiġu eluċidati punti oskuri ta' kitba, jew f'każi ta' mpunjazzjoni ta' dik il-kitba, iżda l-provi orali mhumiex ammissibbli biex ifissru dak li fih innifsu huwa diġa' ċar.*

3. *Ir-regola li kontra l-prova miktuba ma tistax tiġi ammessa prova testimonjali, mhix applikabbli meta l-prova tista' tiġi offerta biex tiġi mfissra aħjar l-intenzjoni tal-kontraenti li tkun espressa b'mod ambigwu jew oskur, jew meta jrid jiġi ppruvat xi fatt inċidentali jew aċċesorju li jkun konċiljabbli ma' l-att.*

4. *Il-prinċipju 'contra testimonium scriptum testimonium non scriptum non fertur' jibqa' jseñħ sakemm il-Qorti ma tkunx persważa illi hemm żball fil-kuntratt, jew li tħalla barra xi patt għal xi raġuni speċjali.*

*F'dawn il-każijiet il-prinċipji bażati fuq il-ġustizzja u l-ekwita' għandhom ikunu supremi."*⁵

Fil-każ in eżami, mhux kontestat illi l-attriċi iffirmit l-iskrittura msemmija u li kienet taf għal x'hiex kienet qed tiffirma. Anzi qalet ukoll illi hija qrat sew din l-iskrittura kif ukoll dik preċedenti qabel iffirmathom.

Lanqas ġie bl-ebda mod allegat illi minkejja dak li ġie stipulat fuq din l-iskrittura dwar il-konsenja, il-ftehim proprju kien f'sens differenti. Wisq anqas ġie allegat li kien hemm xi frodi jew li l-attriċi ġiet imġegħla tiffirma din il-formula kontra r-rieda tagħha.

L-atturi proprjament ma jagħmlu ebda referenza għal din l-iskrittura, u jinsistu biss illi Camilleri wegħdhom illi l-karozza kien ser iġibielhom dik il-ġimgħa stess. Dan pero', apparti li ġie miċħud kategorikament minn Carmel Camilleri, lanqas jista' jkun xejn verosimili in vista tal-fatt illi s-soċjeta' attriċi kienet biss aġent ta' l-importatur tal-koarozzi ta' din il-marka f'Malta, u ċertament qatt ma seta' jintrabat kontra dak li kien hemm speċifikament stipulat fil-formula ta' l-ordni stampata, li bñalha iffirmit l-attriċi, pprovduta proprju għal dan il-għan, bil-kundizzjonijiet naturament imposti mill-istess importatur.

Għaldaqstant billi ma rriżultat ebda prova raġonevoli li tista' twaqqqa' dak li l-attriċi liberament aċċettat meta ffirmit il-*vehicle order form* imsemmija, il-Qorti għandha toqgħod fuq dak li hemm stipulat f'din il-formula dwar il-konsenja u ċioe' li l-venditur ma kien qed jintrabat bl-ebda mod li jagħmel tali konsenja f'xi ġurnata partikolari, u li jekk ix-xerrej jonqos li jaċċetta tali konsenja, jitlef kwalunkwe depożitu li jkun għamel in kontemplazzjoni tal-bejgħ miftiehem.

---

⁵ Prim'Awla : Frances Debono et vs Jason Penza : 18.04.2002; ara wkoll Appell Inferjuri : John Baptist Zammit vs John Grech : 28.04.2004; Prim'Awla : George Portanier noe. vs Charles Bezzina: 3.10.2003; Prim'Awla : Tony Mallia Bonello vs Angelo Xuereb (Construction) Ltd, : 29.05.2003 .

Kopja Informali ta' Sentenza

Għal dawn il-motivi tiddeċidi l-kawża billi, filwaqt illi tilqa' t-tieni eċċezzjoni tas-soċjeta' konvenuta u tilliberaha mill-osservanza tal-ġudizzju fir-rigward tat-talbiet magħmula mill-attur, tilqa' ukoll l-eċċezzjonijiet l-oħra fil-mertu tagħha, u tiċhad it-talbiet ta' l-attriċi.

Bl-ispejjeż kontra l-atturi.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----